

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. VII. De Effectibus, & Ritibus Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

injuriam, & periculi apostasiae, & sacrilegii.

Sequitur secundo, quod possint pariter baptizari perpetuo amentes, etiam extra mortis articulum invitis parentibus, cum pariter in iis cesset periculum profanationis. Cum autem ad Baptismum suscipiendum in adultis tria requirantur, videlicet, Intentio, Fides supernaturalis, sine qua impossibile est placere Deo, & Attritio (si minus contritio) supernaturalis, sine qua peccata commissa non remittuntur, idcirco muti adulti baptizandi non sunt, nisi exterioribus signis ostendant, se intelligere talia remedia ad salutem animae ab uno Deo instituta esse, & ad fidem, ac attritionem supernaturalem excitentur. Qua in re ad Episcopum, vel Parochum recurrendum est, ut cum aliis viris doctis rem omnem conferat, inquirendo, num iis adsit debita intentio, necnon attritio supernaturalis de peccatis commissis, si forte in mortalia lapsi sint; & fides etiam supernaturalis Dei unius, & Remuneratoris; quae omnia non facile in mutis a nativitate, & furdis reperiuntur. Et facilius forte erit eos ad baptismum flaminis disponere, hoc est ad amorem Dei super omnia, qui pariter, ut sit supernaturalis, & ad gloriam perducere possit, necessario prodire debet a fide supernaturali; ut proinde etiam ad hanc fidem muti excitandi sint. Dixi, quod ad suscipiendum Sacramentum baptismi requiratur in mutis praeter dolorem supernaturalem, qui saltem sit attritio de peccatis commissis, etiam fides supernaturalis, non tamen habitualis infusa; sed actualis: quamvis enim Christus Dominus dixerit; *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit*: non inde fit, quod ad baptismum praerequiratur fides habitualis infusa: valide enim recipit baptismum, qui fide supernaturali credit Deum

esse unicum, & Remuneratorem, esto culpabiliter negaret aliquem alium articulum fidei; dummodo in susceptione baptismi intendat suscipere Sacramentum a Christo Domino institutum; quo casu nec gratiam, nec fidem infusam cum baptismi recipere propter peccatum infidelitatis; reciperet tamen Sacramentum, & characterem; aliter esset rebaptizandus, quod nemo dixerit.

ARTICULUS VII.

De Effectibus, & Ritibus Baptismi.

- I. *Primarii effectus Baptismi sunt quinque. Tres vero secundarii.*
- II. *Ceremonia ab Ecclesia instituta in collatione Baptismi sub mortali servanda sunt, nisi parvitas materia excuset.*
- III. *Num causent aliquem effectum supernaturalem ex opere operato.*
- IV. *Patrinus in Baptismo dumtaxat solemniter adhibendus est, quod si in privato adhiberetur, probabiliter cognationem spiritualem non induceret.*
- V. *Quid ferat post Tridentinum Cognatio spiritualis?*
- VI. *Quid requiritur ad cognationem spiritualem contrahendam?*

I **Q**Uaeritur primo, quinam sint primarii Effectus Baptismi? Respondeo, quinque a Doctoribus enumerari: primo deletionem omnis culpa, dummodo tunc non sit affectus ad culpam aliquam venialem; quae sane, dum committitur, non deletur; sicut nec remittitur culpa mortalis, nisi saltem per attritionem supernaturalem sit retractata: Culpas autem aliquas veniales etiam sine retractione relaxari in praesenti ordine docent communius in de Paenitentia. Secundo, relaxationem omnis pena pec-

catis, quæ remittuntur, debita, ex Trident. sess. 5. cap. 5. Tertio gratiam justificantem cum choro virtutum infusarum, non solum Theologicarum, quod declarat Tridentinum, sed etiam Moralium, quod omnes Doctores docent. Quarto, gratiam Sacramentalem, quam explicavimus quæst. 1. art. 5. consistentem in exigentia specialium auxiliorum, quibus homo excitetur ad superandum concupiscentiæ fomitem, & se disponat ad fidem conservandam, Christi præcepta servanda, & reliqua Sacramenta digne suscipienda. Quinto characterem.

Præter hos quinque primarios effectus, enumerantur tres alii secundarii. Primo quidem, quod aperiatur januam celestem, cum removeat omne impedimentum culpæ, & pœnæ, ut notat D. Th. quæst. 63. art. 7. Secundo, quod subijciat hominem potestati, & jurisdictioni Ecclesiæ, & obliget illum ad servanda præcepta Ecclesiastica; cum per baptismum fiat Ecclesiæ membra, & ovis Christi Pastoris; Etenim Apost. 1. ad Cor. 5. dicit, *Quid enim mihi de his, qui foris sunt, judicare?* Potestas autem ecclesiastica, cui baptizatus subijcitur, triplex est; Prima ordinis; Secunda jurisdictionis interioris; Tertia exterioris: Prima refertur ad Sacramenta conficienda, & administranda; Secunda ad regendum populum Christianum in foro conscientiæ, quod fit absolvendo, & ligando; Tertia ad eundem populum Christianum regendum in foro exteriori, quod fit leges ferendo, excommunicando, & alias pœnas, aut præmia, vel indulgentias constituendo, & omnibus his potestatibus homo per baptismum subijcitur.

Tertio, Baptismus tollit irregularitatem contractam ex delicto, puta ex homicidio culpabili; quamvis, ut notat Bonac. de Irregularitate, cum an-

te baptismum nulla pœna Ecclesiastica, atque adeo nulla irregularitas incurri possit, re vera, & proprie loquendo per baptismum non tollitur ulla irregularitas, sed potius dicendum, quod homo non afficiatur ulla irregularitate ob delictum commissum ante baptismum; quia homo per baptismum regeneratur, & quasi fit homo novus: Quando tamen defectus, propter quem inducta est irregularitas, perseverat post baptismum, verbi gratia, si perseveret cæcitas, illegitimitas, manet homo post baptismum irregularis; sicut etiam manet irregularis propter bigamiam antecedentem, non consurgentem ex delicto, ut jure sancitum est: At irregularitas ex defectu lenitatis contracta propter homicidium justum, ut Judicis, & Militis juste pugnantis, non manet in baptizato post baptismum, ex Sylv. & Nav. cap. 27. num. 209. apud Trull. Quando autem baptismus fictus, seu cum peccato susceptus, recedente fictione, producat effectum suum, & quomodo talis fictio tollatur, diximus quæst. 1. cum de Sacramentis in genere, art. 5. ubi etiam art. 3. diximus de dispositione requisita ad recipiendum Sacramentum, & fructum sacramenti; & art. 8. multa de ritu, & cæremoniis servandis in administratione sacramentorum.

II. Quæritur hic secundo, Quinam ritus, seu cæremoniæ servandæ in collatione baptismi?

Respondeo, & dico primo, servandas esse cæremonias, seu ritus etiam accidentales ab Ecclesia approbatos in collatione hujus Sacramenti; ita ut mortale sit illos omittere, nisi parvitas materiæ excuset, ut diximus loco laudato: Verbi gratia, mortale est solemniter baptizare in aqua non benedicta, vel in Chrismate alterius anni sine necessitate, ut notat Bonac. num. 20.; hujusmodi enim cæremoniæ ad-

adhibentur ab Ecclesia non solum ad instructionem populi, & ad reverentiam Sacramenti, sed etiam ad efficaciam, cum operentur effectum aliquem supernaturalem, ex D. Th. qu. 51. art. 2., & 3. Conink, Filliuc. apud Trull.

Dico secundo, ex caeremoniis alia precedunt baptismum, ut Catechismus, exorcismus, Dæmonis adjuratio, olei unctio, &c.; alia subsequuntur, ut Chrismatis unctio, & alia, quæ in rituali continentur. Præcedit Catechismus, quia Christus Dominus præcepit, ut baptismum doctrina christiana præcederet: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Alia caeremonia operantur effectum aliquem supernaturalem, puta expulsionem dæmonis, & alios.

III. Utrum autem effectus hos supernaturales caeremonia ista causent ex opere operantis, an ex opere operato? lis est inter Doctores. Suar. disp. 15. sect. 4. putat, quod ex opere operantis, ut diximus cum de Sacramento in genere loquentes de Sacramentalibus: Henr. vero putat lib. 2. cap. 13. num. 8., quod Christus ad illarum præsentiam hos effectus causet, cum non sint instituta a Christo, sed ab Ecclesia. At D. Th. qu. 51. art. 3. Scot., Ledef. apud Trull. censent, quod causent illos ex opere operato ad modum Sacramenti, quia ab Ecclesia auctoritate Christi sunt instituta.

IV. Quæritur tertio, an semper in baptismo Patrinus, sive susceptor adhibendus sit?

Respondeo, solum in baptismo solemniter adhibendum esse, ex Trident. sess. 24. cap. 2., etiam si baptizandus sit adultus: Etenim baptizatus, ut notat D. Th. 3. part. quæst. 67. art. 7. est velut parvulus, qui indiget Pedagogo, ut instruatur. Munus autem susceptoris, seu sponsoris est, baptizatum in rebus fidei instruere, si in-

digeat, hoc est si habeat parentes infideles, aut negligentes. Quando vero in necessitate privatim aliquis baptizatur, nullum extat præceptum, quod in eo Patrinus adhibeatur; ut communiter docent contra Zambra-num apud Dian. part. 3. tract. 4. re. fol. 18.. Immo si adhiberetur, & infantem ex proposito velut patrinus teneret, cognationem spirituales non contraheret, ut notat Dian. loc. laud. cum Sanch., Sot., & aliis contra Conink, Suar., Sà, quia susceptio prolis solum introducta est ad solemnitatem baptismi; atque adeo ubi baptismus non est solemniter, non parit effectum hunc cognationis spiritualis; quamvis pariat obligationem instruendi puerum, quia ad id susceptor se obligat.

V. Ubi notandum primo, quod cognatio spiritualis nihil aliud sit, quam impedimentum dirimens matrimonium inter susceptorem, & baptizatum, ejusque patrem, & matrem; necnon inter baptizantem, & baptizatum, ejusque patrem, & matrem, non tamen inter baptizatum, & filios susceptoris, (quæ erat ante Tridentinum confraternitas spiritualis) nec inter susceptorem, & susceptricem, aut inter alios. Quare post Tridentinum solum remanet Paternitas spiritualis inter susceptorem, & susceptum, & compaternitas spiritualis inter susceptorem, & baptizatum, & parentes suscepti.

VI. Notandum secundo, quod ad cognationem spirituales contrahendam plura requirantur; videlicet, quod sint baptizati illi, inter quos contrahitur; quod susceptor sit a parentibus, vel a paroco ad id designatus; quod teneat baptizandum, vel illum immediate e manibus baptizantis suscipiat; & alia, quæ notat Conink disp. 32. dub. 2. & dicuntur cum de Matrimonio; ubi quæritur,

An

An is, qui per procuratorem alium suscipit, hanc cognationem contrahat? & an si plures, quam unus, & una sint susceptores, omnes cognationem contrahant? (nam ex Trident. loc. citat. unus tantum, aut una, aut ad summum unus, & una debent esse

susceptores) Quæritur etiam, An contrahatur cognatio, si susceptor erret in persona, quam suscipit? An possit conjux petere debitum, si suscipiat communem prolem? & alia hujusmodi.

Q U Æ S T I O III.

De Confirmatione.

Confirmatio est Unctio Chrysmatis signo crucis facta ab Episcopo in fronte baptizati sub præscripta forma verborum, qua ex Christi institutione gratia augmentum accipitur, & robur ad resistendum hostibus fidei. Dari hoc Sacramentum est de fide ex Trident. sess. 7. can. 1. contra hæreticos, qui illud negabant, eo quod in Scripturis illius mentio non fiat; quod tamen falsum est: Nam Actorum 8. de Apostolis dicitur: *tunc imponebant manus super eos, & accipiebant Spiritum Sanctum.* & cap. 19. *Cum Paulus imposuisset illis manus, venit Spiritus Sanctus super eos;* quæ, & alia loca ex consensu Conciliorum, & Patrum intelligenda sunt de hoc Sacramento, quod ab Antiquis manuum impositio dicebatur ex modo, quo confertur. Quamvis autem nulli de eo fieret mentio in Scripturis, non idcirco negari posset: multa enim credenda sunt, quæ non Scriptura, sed traditio docet. Unde Apost. 2. ad Thesal. 2. dicit: *Tenete traditiones, quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam.* Institutum est hoc Sacramentum probabiliter in nocte cœnæ, ut communiter Doctores docent cum Suar. Fill., Trull., quando Christus Dominus multoties promisit Apostolis Spiritum Sanctum, & Chryisma consecravit; quod est hujus Sacramenti materia; ut habetur in Epistola secunda Fabiani Papæ; ubi dicit cap. 2. *In illa die Dominus Jesus postquam cœnavit cum discipulis suis, & lavit eorum pedes, sicut a Sanctis Apostolis Prædecessores nostri acceperunt, nobisque reliquerunt, Chryisma conficere docuit.* Hujus tamen Sacramenti usus non incipit ante festum Pentecostes, quia non erat conveniens, quod plenitudo Spiritus Sancti ante perfectam Christi glorificationem, quæ in Ascensione est completa, cuique tribueretur. Congruentia hujus institutionis fuit, ex Melchiade Papa apud Trull., quia ad Imperatorem spectat non solum signare militem, quod fit per baptismum, sed etiam armis intruere, quod fit per Confirmationem: Et quia sicut Parens providet pupillo de tutore, ita Deus voluit regeneratis per baptismum dare in Confirmatione Paracletum, qui sit Tutor, Consolator, & Custos.

Demum appellatur hoc Sacramentum *Confirmatio* ab ejus effectu, quia dat robur spirituale ad fidem confirmandam: Dicitur etiam *Chryisma* ab ejus materia: Chryisma enim græce idem est, ac Unguentum, quod in eo adhibetur: Demum dicitur *Impositio manuum* a modo, quo confertur. Examinaimus nunc primo ejus materiam, & formam: Secundo Ministrum, & subiectum, & obligationem ad illud suscipiendum: Tertio effectus, ac ritus in eo servandos.

A R.